

Tradycja i współczesność w dydaktyce polonistycznej
— sprawozdanie z konferencji naukowej¹

W dniu 14 grudnia 2005 roku odbyła się II Studencka Konferencja Naukowa Polonistycznego Koła Młodych Dydaktyków na temat *Tradycja i współczesność w dydaktyce polonistycznej*². Temat konferencji inspirował do poszukiwania i kontynuowania we współczesnej praktyce dydaktycznej dorobku zasłużonych teoretyków i praktyków dydaktyki, związanych z Katedrą Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego, m.in. Mieczysławy Mitery-Dobrowolskiej, Jana Cofalika, Ireny Tabakowskiej i innych.

Przedstawiane referaty dotyczyły wielu zagadnień z dziedziny dydaktyki języka polskiego i dydaktyki literatury, takich jak: kształcenie polonistyczne w ujęciu pedagogów, literatura i sztuka na lekcjach języka polskiego, charakterystyka jako forma wypowiedzi, notatka na lekcjach języka polskiego, zależność pomiędzy szybkością czytania a sprawnością ortograficzną uczniów, integracja treści nauczania w podręcznikach oraz metody aktywizujące w nauczaniu języka polskiego.

Jako pierwszy został wygłoszony referat Moniki Sadowskiej *Charakterystyka postaci narzędziem poznania osobowości i psychiki człowieka*. Prelegentka

---

¹ Polonistyczne Koło Młodych Dydaktyków, którego założycielem i opiekunem naukowym jest dr Olga Przybyła, działa na Wydziale Filologicznym od 2003 roku, skupia 26 członków, studentów III, IV i V roku filologii polskiej. Koło włącza się do prac badawczych (neurolingwistyka i jej wykorzystanie w edukacji polonistycznej; najnowsze metody nauczania, w tym gry i zabawy w kształceniu polonistycznym; teoria i praktyka programów autorskich i programów własnych; metody pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych; problematyka nauczania blokowego przedmiotów humanistycznych; analiza i ocena podręczników do języka polskiego dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych), uczestniczy w różnych szkoleniach i warsztatach oraz rozwija zainteresowania przyszłych nauczycieli.

² I Studencka Konferencja Naukowa Polonistycznego Koła Młodych Dydaktyków odbyła się 22 marca 2004 roku i dotyczyła *Innowacji w dydaktyce polonistycznej*.

przedstawiła poglądy dydaktyków na wartości wychowawcze charakterystyki postaci, w tym charakterystyki bohatera literackiego, oraz zwróciła uwagę na rolę charakterystyki w kształceniu kompetencji komunikacyjnej oraz kompetencji językowej uczniów.

Procesowi notowania i zapamiętywania poświęciła uwagę Magdalena Izydorczyk w wystąpieniu pt. *Notatka na lekcjach języka polskiego*. Referentka zestawiała tradycyjne techniki notowania ze współczesnymi propozycjami i omówiła celowość wprowadzania ich w kształceniu polonistycznym.

Dwa referaty wygłosiła Anna Guzy. W pierwszym omówiła zależność pomiędzy szybkością czytania głośnego a sprawnością ortograficzną uczniów w klasach III—VI. Przeprowadzone przez prelegentkę badania — oparte na teście „pomiaru czytania” według Ewy Górniewicz oraz analizie graficznej danych — pozwoliły jej ocenić poziom szybkości czytania głośnego wśród uczniów. Potwierdziły one słuszność hipotezy dotyczącej zależności pomiędzy płcią a szybkością czytania, a co za tym idzie — również sprawnością ortograficzną. W drugim tekście referentka podjęła problem integracji w podręcznikach do gimnazjum z cyklu *Między nami*.

Wartościowe dydaktycznie przemyślenia ukazała Alicja Podstolec, nawiązując bezpośrednio do rozprawy *Malarstwo i muzyka w nauczaniu języka polskiego* Jana Cofalika. Prelegentka zwróciła uwagę na zagadnienie kształcenia estetycznego uczniów i nauczania „trwania w kulturze” oraz omówiła koncepcję J. Cofalika. Przedstawiła również kilka propozycji spotkania różnych dziedzin sztuki na lekcjach języka polskiego, które świadczyły o własnych poszukiwaniach autorki i jej przeżywaniu piękna.

Kolejna referentka, Agnieszka Pytel, wykazała — w świetle rozważań historycznych i współczesnych — ciągłość koncepcji pedagogicznych w kształceniu polonistycznym, m.in. metodę nauczania Marii Montessori oraz poglądy Celestyna Freineta.

Metody aktywizujące w kształceniu polonistycznym były tematem referatu Marty Sołtysik. Autorka przedstawiła w nim koncepcje kształcenia polonistycznego m.in. J. Cofalika, Z. Nowakowej, E. Przyklenk, I. Tabakowskiej i omówiła opisywane przez badaczy pierwowzory współczesnych metod nauczania, określanych mianem aktywizujących.

Na zaproszenie Polonistycznego Koła Młodych Dydaktyków wykład gościnny wygłosiła dr Zofia Adamczykowa. Interesująca była forma referatu, mającego charakter refleksji nad życiem i pracą dydaktyczną i naukowobadawczą Mieczysławy Mitery-Dobrowolskiej, zasłużonego dydaktyka, związanego z Wydziałem Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego, twórczyni Katedry Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej. Wykład, przeplatany anegdotami i wspomnieniami, był świadectwem żywej pamięci o prof. Dobrowolskiej i zażyłości, jaka łączyła prelegentkę z jej Mistrzynią.

Obradom przewodniczyły: w pierwszej części — prof. dr hab. Ewa Jaskółowa, w drugiej części — prof. dr hab. Helena Synowiec. Konferencja spotkała się z żywym zainteresowaniem środowiska akademickiego. Wzięli w niej liczny udział studenci filologii polskiej i pracownicy naukowcy Katedry Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej oraz Instytutu Języka Polskiego. Wystąpienia referentów zostały życzliwie przyjęte przez słuchaczy, inspirowały do dyskusji, podczas której zarysowały się nowe tematy badawcze.

Olga Przybyła, Alicja Podstolec